

RINGRÖSET I RÖSHULT

På en moränrygg cirka 5 kilometer söder om Taberg ligger Röshults by. En bit in i skogen söder om byn ligger Sveriges största ringröse. Det består av 5-7 meter bred stenvall. Vallen är cirkelformad och 35 meter i diameter. I den nordöstra delen finns en 1 meter djup försänkning i vallen som skulle kunna betraktas som någon sorts ingång. Enligt arkivuppgifter skall arkeologen Carl Wibling sommaren 1909 ha gjort en undersökning av delar av ringröset. Man lär då ha hittat en "kista" eller ett "altare" i mitten. Det finns inga uppgifter om några fynd.

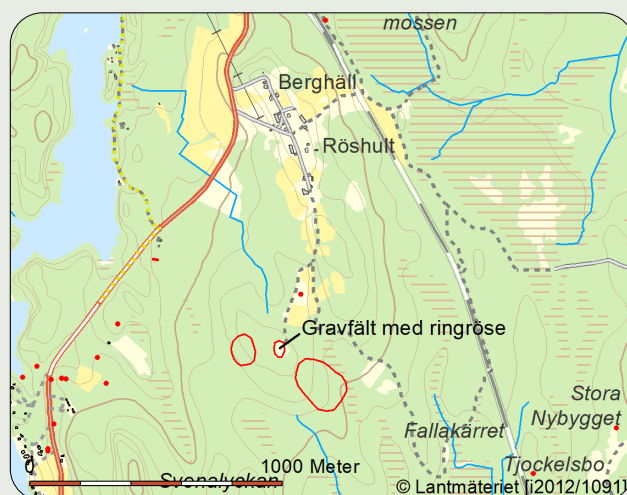
Ringrösen är en ovanlig fornlämning. I Jönköpings län finns bara ett fåtal registrerade, bland annat två i Ekeryd, ca 3 kilometer söder om Röshult. Ringröset uppfördes förmodligen under den äldre delen av bronsåldern och är troligtvis en gravmarkering, men eftersom inga ringrösen är undersökta är kunskapen om dem begränsad. En alternativ förklaring är att det rör sig om någon slags kultplats där cirkelformen är central, kanske som en symbol för en portal mellan livet och döden eller till en annan värld.

Intill ringröset finns också flera domarringar varav den största är 12 meter i diameter och består av nio klumpstenar. Domarringar är gravar och det rör sig i de allra flesta fall om kremationsbegravningar. Resterna från bälet samlades ihop och lades i en grop i eller i anslutning till graven. Sannolikt finns det fler gravar på platsen. Det är vanligt med låga ofyllda stensättningar på dessa gravfält, men den typen av gravar syns sällan ovan grästorven.

Gravfält med domarringar kan dateras till mellersta järnålder, cirka vår tideräknings början till 500-talet. Förmodligen har järnåldersbönderna i Röshult önskat knyta an till det betydligt äldre ringröset.

Domarringen norr om ringröset är 12 meter i diameter. På gravfältet finns ytterligare fem domarringar och säkerligen fler gravar som inte är synliga ovan mark. Foto Jönköpings läns museum.

Det imponerande ringröset i Röshult. Varifrån byns namn kommer ifrån kanske inte är svårt att lista ut. Med sina 35 meter i diameter och avsaknaden av sten i mitten har röset fascinerat människor i flera tusen år. Foto Jönköpings läns museum.

SMULTRONSTÄLLE 87

Fornlämning L1973:7647

HITTA HIT

Från Månsarps järnvägsstation kör söderut på väg 650 knappt 3 km. Sväng vid fornlämnings skylt till vänster (åt öster). Kör ytterligare 1,1 km söderut på grusväg.

Koordinater:
N6387225 / E445251 (SWE-REF99 TM) // N57.624044, E14.083336 (WGS84)

Se även <https://app.raa.se/open/fornsok/>. Sök med L-nummer ovan.

JÖNKÖPINGS LÄNS MUSEUM

036-30 18 00 ▪ www.jonkopingslansmuseum.se

SMULTRONSTÄLLEN

Ute i landskapet finns massor att upptäcka! Länsmuseet presenterar här smakprov på sevärdheter i Jönköpings län med utgångspunkt i kulturmiljöer och kulturarv.

Här finns välkända kulturminnesmärken såsom Habo kyrka och domarringarna i Smålandsstenar, men också mer okända pärlor såsom flottningsslämningarna i Valån och Stengårdshults kyrka. I länet finner vi många spår efter forna tiders människor och verksamheter, allt ifrån slott- och herresäten till övergivna vägbanor och odlingsrösen i skogsmark.

Vår tanke med Smultronställen är att det ska locka till utflykter i kulturlandskapet – där finns vår historia, som tar sig olika uttryck i den fysiska miljön. Det är ett arv värt att uppleva och värna. Under rubriken Smultronställen kommer vi allteftersom fylla på med ännu fler sevärdheter, både för länsbor och långväga besökare. Ju fler som upptäcker dessa pärlor, desto större möjlighet att de bevaras för framtiden.

FAKTA

I Jönköpings län finns över 40 000 registrerade fornlämningar, 87 riksintressanta kulturmiljöer, närmare 130 byggnadsminnen, ungefär 150 kyrkor, 100-talet hembygdsgårdar med samlad äldre bebyggelse, ett stort antal industrihistoriska miljöer samt två kulturreservat. Därtill finns också ett stort antal kulturmiljöer med bevarandevärd bebyggelse. En del av dessa kan man få information om via länsstyrelsens och kommunernas hemsidor. Man kan även hitta beskrivningar via de olika hembygdsföreningarnas respektive sidor.

BRA ATT VETA

Tillgängligheten till de olika smultronställena varierar. En del är välskyltade, enkelt tillgängliga och uppfyller krav på parkeringsplatser etc. Andra kräver mer av besökaren, kanske behöver man gå en längre sträcka för att nå sitt mål, ibland är det snårig skog och väl framme möts man kanske av en trasig skylt (om det ens funnits någon). Platserna bär dock alltid på en spännande och intressant historia.

Notera också att många av de kulturhistoriska byggnaderna är privatägda och endast tillgängliga för exteriör beskådan. Respektera privat tomtmark. Många kyrkor är öppna sommartid. Under andra tider på året brukar man kunna kontakta kyrkvaktmästaren som öppnar upp.

